

Párhuzamok

Ana Blandiana Așteaptă să vină octombrie

Várd ki, amíg eljön az október
Várj, míg megjön az október
Várd, hogy jöjjön az október

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár
16. műfordítás-pályázatának válogatott alkotásai

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár tizenhatodik jelírásműfordítás-pályázatára Ana Blandiana román költőnő *Așteaptă să vină octombrie* című versének magyar fordítását várta a zsűri.

81 pályázó 90 pályaművet küldött.

A bírálóbizottság (Vörös István, Király Farkas, Stanczik-Starecz Ervin) szeptember 13-i ülésén három díjat ítélt oda.

Az I. díjat Mohai Szilvia, a II. díjat Molnár Csilla, a III. díjat Herman Sándor kapta.

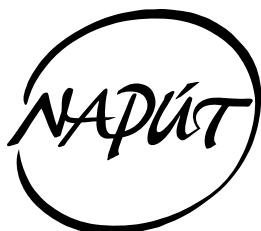

Mohai Szilvia fordítása (I. díj)	7
Molnár Csilla fordítása (II. díj)	8
Herman Sándor fordítása (III. díj)	9
Bakonyi Orsolya fordítása (különdíj)	10
Jakabffy Éva Zoé fordítása	12
Zameczné Lázár Tünde fordítása	13
Berényi Klára fordítása	14
Gál Dénes Csaba fordítása	15
Nagy Lilla fordítása	16
Száva Csanád fordítása	18
Mihály Emőke fordítása	19
Réder Ferenc fordítása	20
Takács Szabolcs fordítása.	21
Tomity Angéla fordítása	22
L. Pap Ibolya Judit fordítása	24
Hétvári Andrea fordítása	25

A pályázat támogatói

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

naputonline.hu

Cédrus Művészeti Alapítvány

Az éjszaka szerénysége

A 2021-es műfordító pályázatról

Verset fordítani sokkal nehezebb, mint verset írni. Mert a költő tetszése szerint alkothat vagy alkalmazhat szabályokat, és ha kedve van, fel is rúghatja őket, a fordítónak viszont föl kell ismernie ezeket a szabályokat, és egy másik nyelven, melynek szabályai erősen eltérnek az eredeti szöveg nyelvének szabályaitól, újra is kell teremtenie őket. Hűségesen, lázadás nélkül. A szabályok átvitele azonban néha lehetetlen. Ilyen megoldhatatlan probléma például a magyar időmérték visszaadása indoeurópai nyelveken.

A versfordító feladata, hogy elolvassa, megértse, és a saját anyanyelvén utánamondja a verset. A fordítónak többet kell tudnia, mint a szerzőnek, de nem kérkedhet ezzel a tudásával. Mint ahogy mással sem. A versfordítónak ideális esetben láthatatlannak kell lennie. A szöveg és a szerző között el kell tűnnie, legfeljebb mint egy fénycsóva világíthat rá a lényegre.

A vers nem a szavak szótári jelentésének összege. A versben furcsa szavak, vagy megszokott szavak furcsa jelentései gyakran előfordulhatnak. A fordítónak mindent kell értenie, és tudnia kell azt is, hol kell megállítania a megértési vágyát. Vagy föl kell ismerni, hogy a forma éppen a forma diszkrét távolmaradása, leépítése. A fordítónak fel kell mérnie az eredeti szöveg szépségét, és ezt a szépséget kell visszaadnia. Átmentenie. Ez nem pusztán az értelem, a jelentés kérdése, és nem pusztán a verszenéé. Nem pusztán a képeké. De ezeken keresztül fogható meg a lényeg, a szép, aminek pedig sosincs pontos magyarázata.

Több mint 90 fordításban olvashattuk a nagyszerű Ana Blandiana egy igazán jó versét. A fordítás nehézségei és problematikus helyei egészen egyedülálló módon világítják át a verset, és mutatják meg a lényegét. Ha több időnk és helyünk lenne, érdemes volna a fordítás nehézségei alapján elemezni ezt a verset. Hol vannak az érzékeny pontok? Mi az, amit a legtöbben rontottak el? Amit nem értettek, mert össze se rakható. Vagy olyan egyszerű volt, hogy nem hittek a szemüknek, és mellényúltak. A versfordítás minden esetben verselemzés, amit persze nyelvi elemzés előz meg. Mindkét esetben a szöveg jelentése a tét. De az utóbbiban nyelvtani egyértelműséggel keresendő a jelentés, az elsőben világmodell-elemzésre kell vállalkoznia az értelmezőnek. És egyúttal világmodellezésre is. A versfordító nem a szavakkal küzd (dehogynem), hanem inkább a világ bemutatóságának kérdésével.

Blandiana verse nyelvileg sem könnyű. A nyersfordítás, melyhez a pályázók hozzájuthattak, csak a felszínt kapirgálja. Persze a fordítás csupán felszín. A szavakat kell más szavakra cserélni. Mintha a vers egyszerűen csak átöltözne. De ebben az esetben igaz, hogy a ruha teszi az embert. A megformált vers a verset. A szavak a formát.

A forma ebben az esetben szabadvers. Ha valaki szabadversben a szótagszámot akarja megfeleltetni az eredetinek, tévúton jár. Ha a költő nem számol szótagot, a fordítónak se kell. Ha sorokat számol, abban viszont követnie kell a költőt. Mindig ott kell számolnunk, ahol a szerző. És valahol mindenképpen. (Aki irodalmárnak állt, se szabadulhat meg a számoktól, a számolástól.)

Itt a vers képeit, gondolatiságát kell értelmezni. A gondolatiság egyetlen nagy képből, képrendszerben tárgyasodik. A képeket ráadásul még vizuálisan is meg kell érteni, azaz látni kell őket.

A magyar fordítói iskola szerint a tartalmat és a formát egyaránt hűen kell követnie a versnek. Akadt olyan, egyébként tehetséges munka, mely nem volt tekintettel a formára, a fordítónak kedves rímes négysoros versszakokba tördelte az áradó szabadverset. Az ilyen szintű eltávolodóktól két értékes szöveget választottunk, és azokat mint jó, de fordításnak nem megfelelő szövegeket függetlenül közöljük. Ha túlságosan eltávolodik a fordítás az eredetitől, a beszélője észrevétlenül megváltozik, a költő helyébe egy másik lép, maga a fordító.

A fordítók nagy küzdelmet folytatnak, mert a játszmát a szerzőért a maguk rovására kell elveszteniük. Néha még a szavakkal is meggyűlt a bajuk ebben a versben. Ott van pl. a román 'rut' szó, melyet valaki így hagyott, de olyan is akadt, aki Ruthnak értelmezte. Ez persze tévedés. Mi több, leiterjakab, mikor köznévet és tulajdonnevet keverünk össze. Igaz, a szót nem minden szótárban lehet megtalálni. A fordító munkája a szótáron túl kezdődik. Mikor meg kell álmodnia a valódi, itt érvényes jelentést.

A vers talán legmerészebb, legeredetibb eleme az októberi éjszaka és az októberi nappal összeméretkezésének ábrázolása. A nővérek személyesített két napszak egymásnak háttal áll, versengésük minden nap aktuális, mert minden nap változik. Sohasem együtt nőnek. Az épp győzelmes éjszaka szerény meghajlása a másik, a testvér javára: a fordító önkéntes alázatának jelképe is lehetne. De persze a vers eredetije távol áll mindenféle tolakodó szimbolizmustól, tárgyyszerű inkább. Ezen a helyen például annyira képszerű, hogy jóformán mindenki helyesen látta. (Bár akadt, aki szerint nem állva, hanem egymáson fekvé történik ez az összeméretkezés. Attól tartok, az már inkább valami más.)

A fordítás esetében nincs egy, üdvözítő megoldás. Jó néhányunk tudunk örülni, néha elnézően mosolyogtunk. A fordítók sok munkát végeztek, de nem mindig eleget. Éppen annyi időt és munkát kell ráfordítani, amennyi az optimális eredményt meghozza, egy szép magyar verset, amely az eredeti román szöveg módján akar szép lenni. Van persze a román és a magyar versízlés között különbség, de azért fordítunk, hogy megszeressük és megszeretessük más népek szépségeszméit is. A fordítóknak, legalábbis akik belekerültek a válogatásba, ezt sikerült elérniük.

Vörös István

Așteaptă să vină octombrie

Ana Blandiana

Așteaptă să vină octombrie	x	10
Așteaptă să treacă	x	6
Tulburea fugă de moarte	x	8
Ascunsă în rut,	x	5
Neroada furie a creșterii	x	10
Și coacerea oarbă.	x	6
Așteaptă până creanga	x	7
Se leapădă de fructe	x	7
Și fiara își uită	x	6
Puiul crescut.	x	4
Rămâi în cer	x	4
Până când ziua	x	5
Are curajul să se umilească,	x	10
Punându-se cu noaptea	x	7
Spate-n spate	x	4
Să vadă cine-i mai înalt	x	8
Și noaptea gingașă se-upleacă	x	9
Șpre a părea	x	4
Egale și surori.	X	6
Nu te apropia	x	4
Până te cheamă	x	5
Sânge stângaci	x	4
Ca să cobori.	x	4
Tu vino numai când răsare	x	9
Înlăcrimatul soare de octombrie	x	12
Din oul văruiat cu nouri,	x	8
Clocit în calde veșnicii,	x	8
Pândește cumpăna din care	x	9
Se lasă-n jos cuminte	x	7
Atunci	x	2
Poți, chip de om purtând,	x	6
Să vii!	X	2

(din vol. Octombrie, Noiembrie, Decembrie, 1972)

Fordítások

Ana Blandiana

Várd ki, amíg eljön az október

Mohai Szilvia fordítása (I. díj)

Várd ki, amíg eljön az október,
Várd ki, míg nem csitul
E szenvedélybe oltott
Féktelen haláltangó,
Az ostoba gyarapodás vágya
S a vaktában felserdülés heve.
Várd ki, amíg a faág
Földre dobja gyümölcsét,
És az állat magára hagyja
Felnőtt kicsinyét.
Maradj csak odafent,
Amíg a nappal
Erőt nem gyűjt, hogy kiálljon
Az éjszaka ellen, hát a hátnak,
Váll a vállnak,
Hogy megmutatkozzék, ki a magasabb,
És az éj szelíden összehúzza magát,
Hogy úgy tűnjék,
Egyformák, mint két nővér.
Maradj csak fent,
Amíg csupán
Barbár véred hajtana,
Hogy legyere.
Csak akkor jöjj, ha előbújik
A könnyező októberi nap
A fehér felhőtojásból,
Mely az örök melegben végre kipattant,
A mérleget lesd, amely lassan
Az éj javára billen,
Akkor,
Emberi arcot öltve,
Jöhetsz!

Ana Blandiana

Várj, míg megjön az október

Molnár Csilla fordítása (II. dőj)

Várj, míg megjön az október,
Várj, míg elmúlik
A halál elől menekvő örült vágta,
Mi a pázrásban rejlik,
A bolondul tomboló növekedés
És esztelen érlelés.
Várj addig, míg az ág
Elhullajtja gyümölcsét,
És az állat megfeledkezik
Kölykéről, kit felnevelt.
Maradj az égben
Mindaddig, míg a nap
Veszi a bátorságot, és gögjét félretéve
Odaáll az éjszakához,
Egymásnak vetett háttal,
Hogy lássák, melyikőjük a magasabb,
S az éjszaka finoman meghajol,
Hogy úgy tűnjön,
Egyenlők és testvérek.
Ne közeledj,
Amíg hívogat
Balgán a vér,
Hogy leszállj.
Csak akkor gyere, mikor előbukkan
Könnyekbe borultan az októberi nap
A felhők meszelte tojásból,
Mit az örökkévalóság melege költött,
Figyeld az egyensúlyt, ahonnét
Óvatosan leereszkedik,
Akkor
Lehet, emberi arcot öltve,
Jönnöd!

Ana Blandiana

Várj, míg eljön az október!

Herman Sándor fordítása (III. díj)

Várj, míg eljön az október!
Várd meg, hogy elmúljon
a nyárba kódolt halálos rohanás,
a végtelen növekedés
és a magérlelés kényszeres hajszája!
Várj, míg az ágak megszabadulnak gyümölcsüktől
és a jószág elfelejti a már felnőtt ivadékát!
Maradj az égen,
amíg a nappalnak lesz bátorsága megalázkodni;
egymás hátának dőlnek az éjszakával,
hogy kiderítsék melyikük magasabb,
ekkor az éj szelíden,
mint jó nővér meghajol,
hogy egyenlőknek tűnjenek.
Ne menj a közelébe
amíg hívogat,
amíg izzó vérétől
megszabadul!
Csak akkor jöjj, ha felkel a nap,
a könnyező októberi nap,
a felhőkből festett tojás,
mint ami megzápult
az örök forróságban.
Várj amíg eléri az ég csúcsát
ahonnan alázattal leereszkedik,
ekkor
emberi alakot ölthetsz,
Indulj!

Ana Blandiana

Októberre várva

Bakonyi Orsolya fordítása (különdij)

Október eljövetelére várj!
Majd nézd, mint hamvad el
a ködös halálrepülés.
Szakadékba hull
a gyarapodás fekete dühe:
a vaksi perzselés.
Várd, míg a fa ága
elengedi termését
és a vadréce
fiókáit.
Nézz az égre!
Ott az álmos Nap.
Bátorságát gyűjtve, meghunyászkodik
az éjnek. És egymásnak
vállat vetve
– hogy lássad, ki hatalmasabb –
az éj szelíden fejet hajt majd,
hogyan tűnjön úgy:
egybéli testvérek.
Ne közelíts,
míg a Nap nem hív!
Elvérzik és
lassan leszáll.
Csak akkor érkezz, ha újra kél
a sírdogáló októberi napsütés.
Felhősfehér tojás reped,
az örökvaló fészékében.
Horizontot kémelve nézzed,
hogyan fog búcsúzni tőled.
Akkor
öltsd fel emberarcod:
És élj!

Ana Blandiana

Várj, amíg eljön az október!

Jakabffy Éva Zoé fordítása

Várj, amíg eljön az október,
Várj, amíg elmúlik
A pázrásba rejtett
Menekülés a halál elől,
A növekedés ostoba tombolása
És a vakérés.
Várj, amíg a fa
Gyümölcsét elengedi,
Felnőtt ivadékaról
Megfeledeznek a vad.
Maradj az égben,
Míg csak a nappalnak
Nem lesz mersze meghunyászkodni,
Hogy háttal egymásnak az éjszakával
Összemérjék
Magasságukat.
És a kedves éjszaka kicsit meghajol,
Hogy egyenlőknek
És testvéreknek lássanak.
Ne közeledj,
Míg odalentről
Botor vér hívogat.
Csak akkor gyere,
Amikor az öröklét melegében kiköltött,
Felhőktől fehér tojásból előbújik
A könnyező októberi nap –
Figyeld, ahogy egyensúlyban
Száll csendben alá.
Akkor tudsz
Emberarcot öltve,
Jönni!

Ana Blandiana

Așteaptă să vină octombrie

Zameczně Lázár Tünde fordítása

Várij, míg eljön október
Várij, míg eljön október.
Várij, míg elmúlik
A tüzes állati ősztönökben
M megbújó zavaros halálfélelem,
Az együgyű dühödt nőni akarás
S a vak érlelődés.
Várij, míg szabadul
Gyümölcsétől az ág,
S felnevelt kölykét
Vadállat elfeledi.
Maradj az égen, míg elég
Bátor nem lesz a nap,
Hogy megalázkodva,
Háttal az éjnek
Összemérjék
Ki a magasabb,
S az éj szelíd-titokban meghajol,
Tűnjék
Egyenlőnek, testvérnek.
Ne közeledj, míg
Bátortalanul szólít
Vér szava,
Hogy szállj alá.
Te csak várij, míg
Az öröklét keltető melegétől
Végre kibújik
Könnyek között az októberi nap
Színes felhőkbe ágyazott tojásból,
Szemeddel kövesd, mint csúszik
Az idő gémeskútjának rúdján lefele
Szelíden,
Akkor, emberalakban, már
Jöhetsz!

Ana Blandiana

Várd, hogy jöjjön az október

Berényi Klára fordítása

Várd, hogy jöjjön az október
Várd, hogy múltjon,
Bújva iszkoljon
Ez az érésbe vakult
Kerge enyészet,
Ez a dühödt gyümölcstelenség.
Várd, hogy az ág
Terhét leejtse,
És feledje anyányi
Kölykét a vad.
Maradj az égben.
Várj, amíg a nap
Az éjszakának döntve hátát
Merszet gyűjt a behódoláshoz.
Vállvetve állnak.
Mérik melyikük magasabb.
S meghajol a törékeny éjszaka,
Hogy úgy tűnjön,
Egymagas testvérek.
Ne menj közel,
Ha hullni hív,
Szerencsétlen vérem.
Csak akkor indulj, ha felkel.
Ha szófogadóan áttöri
Az örökkévalóság fészken melegedő felhőket
A könnyes októberi nap.
Emlékezz jól az egyensúlyra,
Amelyből leszállott,
Hogy te is tudj
Emberi arcot öltve
Lejönni.

Ana Blandiana

Várj addig, amíg eljön október

Gál Dénes Csaba fordítása

Várj addig, amíg eljön október,
Várj, amíg elmúlik
Az őrült, halálos roham
A rögek alatt,
A növekedés esztelen dühe,
S a féktelen érés.
Várj, míg a sárguló ág
Leszórja gyümölcseit,
És elfelejti már
Kölykét a vad.
Maradj ott fent,
Amíg a nappal
Alázatosan az éj mellé simul,
És nyújtózkodva méri
Magát hozzá:
Kíváncsi, melyikük nagyobb.
S a szelíd éj kissé meghajol,
Titkolva, hogy
Túlnőtte nővérét.
Ne közeledj,
Ha hív hamis vér,
Hogy az égből
Már lejöhetsz!
Te csak akkor jöjj, ha felragyog
A könnyező halvány októberi nap, mely
Az örök melegben kelt ki
Felhővel festett burokból.
Csak figyeld az égi mérleget,
Melyből csendben alászáll.
Akkor
Jöhetsz majd emberként
Újra!

Ana Blandiana

Maradj, mert úgyis eljön október

Nagy Lilla fordítása

Maradj, mert úgyis eljön október,
Maradj, mert múlik is
Az örökös halálfutam
Az úton titkon
Lapul az örült kiteljesedés
S eszeveszett érés.
Maradj nyugton, míg az ág
Megtagodja gyümölcsét,
És lemond fiáról
A fenevad.
Maradj ott fenn,
Míg a nappal
Majd emelt fővel leteszi fegyverét,
Éj testvérnek háttal áll,
Hogy megmérjék,
A kettő közül ki nagyobb,
S a gyöngéd éj meggörnyed kicsit,
Hogy azt lássák,
Ők egy vérből valók.
Maradj veszteg,
Amíg le nem hív
kétbalkezes
vér, hogy jöhetsz.
Majd akkor gyere, amikor a
kisírt szemű októberi nap lesi
felhőkkel meszelt tojásból,
mit végtelenségig költött,
örök egyensúlya mérlegét,
És szép lassan alászáll.
Majd csak
Akkor, emberarcú,
gyere!

Ana Blandiana

Várd meg, hogy eljöjjön október

Száva Csanád fordítása

Várd meg, hogy eljöjjön október,
Várd meg, amíg elmúlik
A pázrásba burkolt
Vad futás a halál elől,
A növekedés oktondi dühe,
S a vak érlelés;
Várd meg, amíg az ág
Elcsapja gyümölcseit,
S a vad felejtí
Nevelt kölykét.
Maradj az égben,
Amíg a nappal
Veszi a bátorságot s megalázkodik,
Hát a hátnak
állnak az éjszakával,
Hadd lássuk, ki a magasabb.
S a gyöngéd éjszaka lehajol,
Hadd tűnjön úgy:
Egyformák és nővérek.
Ne közeledj
Míg csak nem hív
A balog vér,
Hogy ereszkedj le.
Csak akkor jöjj, ha kelt már
A könnyező októberi nap
Felhőkkel kifestett tojásból,
melyek örökkévalóság melegében keltek,
Vigyázd a függőt, amiként
Szelíden leereszkedve
Akkor
Tudsz, emberi arcot viselvén
Eljönni!

Ana Blandiana

Várj, míg eljön október

Mihály Emőke fordítása

Várj, míg eljön október,
Várj, míg elül
A viharos menekülés
A felajzott halál rohama elől,
A növekedés magtalan dühe
És a vak beérés.
Várj, míg az ág
Elválnak a gyümölcstől,
S felnevelt kölykétől
megválnak a vad.
Maradj az égen,
Amíg a nap már
Mer alulmaradni,
Miután összemérte
Magát az éjszakával,
Hogy lássák,
Melyikük a hosszabb.
S az éj enyhén meggörnyedt
Hogy egyforma magasnak
És nővéreknek tűnjenek.
Ne közelíts, amíg
Csak suta véred hív
Hogy szállj alá.
Akkor gyere, amikor kibújik
A párás szemű októberi nap
A felhőkkel meszelt tojásból,
Mint a meleg örökkévalóság
Költeménye.
Lesd meg a mérleget,
Amelyből finoman aláomlik.
Akkor majd,
Emberi képet öltve,
Jöhetsz!

Ana Blandiana

Várj, míg eljön az október

Réder Ferenc fordítása

Várj, míg eljön az október
Várj, míg a végéhez ér
A felkavaró, halálos hajsza
M megbújva a párzás idejében,
A gyarapodás örült dühe
És a vak érlelés.
Várj, míg az ág
Elereszi a gyümölcsöt
És felnevelt kölykéről
Megfeledkezik az állat.
Maradj az égben
Amíg a nap
Elég bátor nem lesz, hogy lealacsonyodjon,
Az éjnek háttal állva
Vállat a vállhoz nyomva
Hogy lássák, ki a magasabb
És az éj gyengéden meghajol
Hogy úgy tűnjön,
Egyenlők, és nővérek.
Ne közelíts,
Míg a béna vér
Hív, hogy jöjj le.
Csak akkor gyere, mikor felkel
A könnyes októberi Nap
A tojásból, amit felhőkkel festettek
És az öröklét melege keltett ki,
Órizd az egyensúlyt, ahonnét
Készségesen leeresztik
Akkor
Tudsz majd, emberi arcot öltve
Jönni!

Ana Blandiana
Várjad október eljöttét

Takács Szabolcs fordítása

Várjad október eljöttét
Várd míg elmúlik
A pázrásban rejtőző
Zaklatott futás a haláltól
A növekedés dőre tébolya
És az érés vak köde.
Várj míg a faág
Elengedi gyümölcsét
És nagyra nőtt kölykét
Feledi az állat.
Maradj az égben
Míg a nappal
Erőt merít a megalázkodáshoz
S az éjszakával megállva
Hátukat egymásnak vetve
Összemérik természetüket
És az éj gyöngéden előredől
Míg egyenlőknek
s nővéreknek tűnnek.
Ne közelíts
Míg nem kér téged
Gyámoltalan vér
Hogy szállj alá.
Te csak akkor jöjj ha
Felkél a könnyező októberi nap
Az öröklét melegében költött,
Felhő-mintázta tojásból,
Fürkészd a kútgémet melyről
Szófogadón leszáll.
Akkor
Végre, emberarcot öltve,
Jöhetsz!

Ana Blandiana
Csak várj a közelgő októberig

Tomity Angéla fordítása

Csak várj a közelgő októberig
Csak várj, amíg tart e
Bósz rohanás a halálba
Mit elfed az út,
A tenyészet ostoba tébolya
S a vakhitű érés.
Csak várj, hogy a fa ága
Ledobja a gyümölcsöt
S feledje az állat
Felnőtt kölykét.
Te maradj fent
Míg a napvilág
Mer aláztatosan viszonyulni,
Hátát vetve az éjnek
Vállat vállhoz
Lássák, melyikük magasabb
S lehajol az éjszaka lágyan
Hadd tűnjön úgy
Hogy két ikerleány.
Ne közelíts
Amíg nem szólít
A félszeg vér
Hogy szállj alá.
Csak akkor gyere majd, ha feljön
A könnyeit se rejtő októberi nap
Az öröklét melegén kelt
Felhő meszelte tojásból,
Óvd ezt az egyensúlyt, ahonnan
Alámerül szelíden –
Csak így
Lesz arcod emberi,
Ha jössz!

Ana Blandiana

Várd az októbert

L. Pap Ibolya Judit fordítása

Várd az októbert,
Várd, hogy
A szárba szökkenés buja vakhite
És az elrendelt gyümölcsözés
Orra bukjon
Halált megvető rohanásukban.
Várd, hogy az ág
Ledobja termését
És az állatok menesszék
Felnőtt kölyküket.
Maradj az égen
Mindaddig,
Míg el nem szánod magad az alázatra,
Versengeni az éjszakával,
Vissza-visszapislantani,
Ki megletebb éppen,
Míg a szelíd éj lehajol,
Mint nővéred, ha
Egy-magassá tesz.
Ne közelítsd,
Amíg nem hív,
Véresre horzsol
Esetlen érkezésed.
Csak akkor menj, ha a végtelenség
Fészekmelegének
Fehér tojásából
Kelni látod
A könnybe lábadt októberi napot,
Mely onnan ügyelt rád;
Lágy főhajtással ha köszönt,
Akkor
Tudsz majd emberi arcoddal
Előlépni!

Ana Blandiana
Októberre várva

V.B. emlékére

Hétvári Andrea fordítása

Csak várd, csak várd, hogy jöjjön az október,
lezárljon a halálos futam,
a szakadékba rejtett őrületnek
csak rothadó, hulló gyümölcse van.

Csak várd, csak várd, hogy csöndben roskadozva
a természetől búcsúzzon az ág,
csak várd, hogy csöndben végleg elnémulva
lemondjon kölykéről a fél világ.

És várj az égbolt fénylő türkizében,
amíg majd elég bátor lesz a Nap,
hogy földig hajol önként, önfényében
s az éjszakával egy úton halad.

A sötétség hegyé szelidült háttal
az örökfényes nővérhez hajol,
és nem látni, hogy melyikük idősebb,
fény-árnyék összefolynak valahol.

Ne jöjj közel, míg vérengző kezekkel
hívnak, csak várj, s jön októberi nap,
és könnye hullik az egyik szeméből,
s a felhőkből születnek madarak.

Övök marad az örökkévalóság
s az egyensúly törekeny alkonya,
őrizzd, és ebből emberként születve
meglátod arcod, s azt is, hogy hova –

forrás: <https://e00-elmundo.uecdn.es/assets/multimedia/imagenes/2019/11/01/15726072486578.jpg>

2021.09.13.

Ana Blandiana (eredeti nevén Otilia Valeria Coman) 1942-ben született Temesváron, Herder-díjas román költő. Apja Gheorghe Coman ortodox pap, akit a kommunizmus alatt letartóztattak. Politikai fogoly lányaként négy évet kellett várnia, amíg engedélyezték számára a beiratkozást a Kolozsvári Bölcsészettudományi Karra. Ezért is vette fel az anyja Fehér megyei, Blandiana nevű szülőfalujának nevéből eredő Ana Blandiana álnevet. Az egyetem befejezése után a kolozsvári *Tribuna* című folyóiratban debütált. A rendszerváltás előtt három ízben fosztották meg a publikálási jogától, 1959–1964 között, 1985-ben, valamint 1988–1989 között, az utolsó két évben a nevét is betiltották, és a könyveit eltávolították a könyvtárakból.

Betiltott versei többezres példányszámban terjedtek az olvasói átiratoknak köszönhetően (ez volt az egyetlen román szamizdat), és számtalan nyelvre lefordították őket, a romániai cenzúra súlyosságát illusztrálандó.

Az 1989-es forradalom kiemelkedő szellemi egyénisége, aki a későbbi politikai félfordulattal nem értett egyet. A Román Pen Klub elnöke, társelnöke

az európai „Stéphane Mallarmé” Versakadémiának, tagja az UNESCO „Világ Versakadémiájának”.

Költő, író, esszéista. Irodalmi munkáit 25 nyelvre fordították le és 89 kötetben jelent meg. Életműve sokrétű és korunkban hatalmasnak mondható, közel félszáz kötetet tesz ki. Magyarra, 1970-től kezdődően napjainkig, talán a legtöbbet fordított kortárs román költő.

Munkásságát mind hazájában, mind külföldön jelentős díjakkal ismerték el. 1982-ben Herder- díjat, 2002-ben Vilenica-díjat, 2016-ban rangos lengyel irodalmi díjat kapott.

2021. július 2-án Ana Blandiana átvette a Salamancai Egyetem Doctor Honoris Causa titulusát.

forrás: https://p6.storage.canalblog.com/61/91/353913/94864425_o.jpg

2021.09.13.

Ana Blandiana (nume literar al Otiliei Valeria Rusan, născută Coman) este autoarea a 16 volume de versuri, 2 volume de nuvele fantastice, 1 roman și 10 volume de eseuri, publicate în limba română începând din 1964, reeditate în ultimii ani în numeroase editii, și a 89 de volume aparute în 25 de limbi. Este laureata a mai multor premii naționale și internaționale (printre care Premiul Internațional Herder, Premiul Național de Poezie Mihai Eminescu, Premiul Internațional Vilenica, Premiul Internațional Camaiore, Premiul Internațional Acerbi, Premiul de Poezie al orașului Aqvila, Premiul „Poetul European al Libertății”, Premiul Griffin pentru excelență în poezie, Premiul Național de Poezie Lucian Blaga, premiul „Cununa de aur de la Struga”, etc), dar și subiectul a trei interdicții de publicare: 1959–1964, 1985, 1988–1989.

După 1990, Ana Blandiana reînființează PEN Clubul Român, al cărui președinte devine între 1990 și 2004 (apoi președinte de onoare). În această calitate organizează în România cinci conferințe internaționale PEN, cu participarea a numeroși scriitori din majoritatea țărilor europene.

Este unul dintre inițiatorii Alianței Civice, pe care o conduce între 1991 și 2001.

Fondator (împună cu Romulus Rusan) și președinte al Academiei Civice, care realizează, sub egida Consiliului European, la Sighet, primul Memorial al Victimelor Comunismului din lume.

Este membră a Academiei de Poezie Stéphane Mallarmé, a Academiei Europene de Poezie și a Academiei Mondiale de Poezie (UNESCO).

Membru corespondent al Academiei Române.

Cavaler al Legiunii de Onoare.

forrás: www.anablandiana.ro/ro/fiografie

2021.09.13.

Cédrus Művészeti Alapítvány

1136 Budapest, Pannónia u. 6.

Mobil: (30) 511-3762

E-mail: szongy@gmail.com

Honlap: www.naputonline.hu

Felelős kiadó: Szondi György

Szöveggondozó: Bellus Ibolya

Tördelőszerkesztő: Szondi Bence

ISBN 978-615-6180-32-2